

TÜRKÇE SÖZLÜK İÇİN YAZARLARIMIZIN KATKILARI

Nevzat GÖZAYDIN

Yazarlarımız ve şairlerimiz hakkında, onların kullandıkları kelime sayısı bakımından derli toplu bir araştırma yapılamadığından sözlüklerimizde bulunan kelime sayılarımızı da tam olarak çoğaltmıyoruz. Gerek madde başları olsun gerek madde içi birimler olsun eksiklikleri bir yana, var olanların da yazarlardan seçilmiş örnek cümlelerinin büyük birçoğu yer almıyor.

Bu eksikliği kapatabilme amacıyla okuyup taradığım yazı ve kitaplardan seçtiğim eksik madde başlarını, madde içi birimleri ve örnek cümleleri derгимizde ara sıra yayımlayabiliyorum. Bu sayımda da aynı yolda bulduğum bazı eksikleri aşağıda veriyorum:

aklıselim: TS'deki 1. anlam için bir örnek: “*Bu şişman adamın akli-selimle dolu ameli zekâsı genç kadın üzerinde rahatlık verici bir tesir yaptı.*” (YKK/A., 57)

âlem: TS'de 3. anlamın örnek cümlesi yok. “*Pek çok kimse, bunu son derece realist bir politikacının âlemi olarak telakki etmeğe alışmıştır.*” (YKK/ZD., 68)

anbean: TS'de 3. anlamı açıklayabilmek için örnek: “*Gelgelelim, sabahın dördünde, sırtımdaki acı anbean koyulaşırken, yardımcımla bunları tartışacak mecalim yoktu.*” (AÜ/İH., 250)

aşığı cuk otur-: TS'de örneği bulunamamış: “*Herkes attığı taşın istediği kuşu vurmasını, aşığının cuk oturmasını ister.*” (OK/VV., 26)

babasının malı san-: TS'de bulunmayan bu deyim anlamı, ‘hiç bir emek harcamadan bir şeye sahip olduğuna inanmak’ olmalıdır: “*Tahta, ya*

da işgal ettiği makamın koltuğuna çıkınca, tahtı da koca ülkeyi de babasının malı sananlar var.” (AB/U., 198)

babayanilik: Örnek cümlesi şudur: “Murat Beyin hâlinde, bakışlarında, gülüşlerinde bir saffet, bir babayanilik vardı.” (YKK/A., 43)

bağırına saplan-: TS’de bulunmayan bu deyimın anlamının ‘en can alıcı noktaya dikilmek, çok can yakmak, bunalıma yol açmak’ olduğu düşüncesindeyim: “Biz İstanbullularız, şehrin bağırına saplanan yapı kazıklarını engelleyemeyen kitle...” (AB/U., 19)

bahane bul-: TS’de bu deyimın de örneği bulunmuyor: “Kurtulacağıma dair içimde güçlü bir umut olmasa, ben bu yemeğe gelmezdim, bahane bulur kaçardım.” (AB/LBG., 92)

balık yap-: ‘Balığı bol olmak, balık avcılığına elverişli yer hâline gelmek’ anlamındadır. TS’de yoktur: “Tavına rastlarsa bazen iyi balık yapardı bu kalyalık, yer yer kepezli saha.” (YK/DA., 159) Burada geçen ‘tav’, TS’deki 4. anlam için de kullanılabilir. Ayrıca TS’de (kepezlik) maddesi de bulunmuyor. Bunun anlamı ‘küçük mercan taşlarıyla dolu dibe sahip olan deniz’dir.

başa geç-: Bu deyimimiz de TS’de yok. Anlamı ‘1. Bir yerde en ön sırada bulunmak. 2. En önemli veya hayati bir görev üstlenmek.’ olmalıdır: “Bütün bu büyük güce rağmen artık petrol en büyük işi değil, bankacılık, başa geçmiş bulunuyor.” (AB/Y., 236)

başıbozuk: TS’de üç anlamı var. Ancak yazarımızın kullandığı anlamda dördüncü bir anlamının eklenmesi doğru olacaktır. Bu örneğe bakarak anlamının ‘umursamaz, laf dinlemez, kendi bildiği yolda giden kişi’ olduğunu düşünüyorum: “Öte yandan bu başıbozuğun kendini öldürtecek olmasından endişe ediyordum.” (AÜ/İH., 222)

bitnik: TS’de var ama örnek cümlesi yok: “Yırtık pırtık giyimli, saç sakalı bitnik tipli, yorgunluktan ayakta güç duran sordu.” (VS/Akbaba Dergisi, C. 16, S. 2, 1.1.1969)

boyundan büyük laf et-: TS’de ‘boy’ maddesinde bu deyim yok. Anlamının ‘gereksiz yere, boşu boşuna kendisinden umulmayacak, bir takım laflar etmek, iddialı konuşmak’ olması gerekir: “Ne laflar etmişsin, ne boyundan büyük laflar, adam olmayacaksın sen.” (YK/DA., 410)

bulgu: TS’de ilk anlam için bir örnek: “Elimizde bu kadar bulgu varken, harekete geçmemek vahim bir hata olurdu.” (AÜ/İH.,227)

cheescake: İngilizce olan bu kelime TS'de yer almıyor, italik olarak yazılması gerekir. Anlamı 'peynirli kek'tir: "Aksi yüzüzlü garson kadın yanı başımda belirmişti; burnunun üstünde çiller vardı, bir **cheescake** ve kahve söyledim." (NE/ÖK., 64)

curcunalı: TS'de anlamı ve örnek cümlesi var, ancak cümle yarım kalmış. Şununla değiştirilmelidir: "İçine dalmış buldukları bu curcunalı âlemde, her vakitten daha yalnız, daha kimsesiz değil miydi?" (YKK/A., 140)

çakılcılık: Sözlüğümüzde bulunmuyor. Anlamı 'çakıl toplama, alıp satma işi'dir: "Kapıdağ'da kalsaydım da taş taşısaydım, çakılcılık yapsaydım, daha iyiydi." (YK/DA., 320)

çocukça: TS'de 2. anlam için örnek: "Bu sözleri, bu gülüşleri kocasının arkadaşında pek çocukça buluyordu." (YKK/A., 43)

dip doruk: TS'de örneği bulunamamış: "Bizdeki genç nesil kadar, dip doruk inkâr edileni zor gösterebilirsiniz." (BF/ES., 10)

dolu dizgin anlat-: TS'de bitişik yazılan bu madde başını yazarımız ayrı yazmış. Bir de (anlat-) fiili TS'de bulunmuyor. Anlamı 'süreleyici biçimde, heyecanlı bir şekilde, hiç kesinti vermeksizin' olmalıdır: "Tahmin ettiğim gibi olayları, içindekileri dolu dizgin anlatamıyordu." (NE/ÖK., 176)

doyurucu: TS'de var olan anlamına masa başı bir örnek aktarılmış. Oysa yazarımızın cümlesi gayet açıklayıcı: "Ali de benim gibi bu sorulara doyurucu yanıtlar veremiyordu." (AÜ/İH., 156)

döne döne: TS'de bulunmayan bu ikilemenin anlamı 'sürekli dönerek' olmalıdır: "Otobüs, körüğü döne döne yol alırken durağım olan Glenpoint'e gelmeden ayağa kalkardım." (NE/ÖK., 17)

dön geri et-: Sözlüğümüzde bulunmayan bu deyim anlamı 'gidilen yolda ters istikamette, gerisin geri dönmek' olmalıdır: "Tam yol giden bir tekne gördüler mi, bir sürü motor dön geri ederek bu tekneyi kuşatıverirlerdi." (YF/DA., 11). Bu örnek cümledeki (tam yol git-) iç maddesi de TS'ye alınabilir, bu örnekle birlikte...

farş tahtası: Bir denizcilik terimi olan bu sözü de TS'de bulamıyoruz. Yazarın açıkladığı anlama göre, 'kayığın içinde, döşeme gibi üstüne basılan ayak tahtaları' olması gerekiyor: "Elinde tuttuğu somun düşüp, yuvarlandı, farş tahtalarının altında kayboldu." (YK/DA., 13)

gaz kes-: TS'de yok bu deyim. Anlamı 'motoru çalıştırma amacıyla verilen gazın motor tarafından işlenmemesi için azaltılması' olmalıdır: "*Hemen kayığı sola alabanda etti, sonra gaz kesti, motoru rölantiye aldı.*" (YK/DA., 25)

kafa gezdir-: TS'de bulunmuyor. Anlamı 'farklı konularda düşünmek, değişik alanlarda fikir yürütmek' olmalıdır. "*Bilginlerin, günü gelip de gerçeğe ne derece uyacağı da kuşkulu... Buna karşın yine de, gelecek için kafa gezdirmekte kullanılacak başka malzeme yok.*" (AB/LBG., 245)

kafadan sakat: TS'de yok ancak benzer anlamı olan (kafadan kontak) madde başı var. Örnek cümlesi bulunmuyor: "*Kafadan sakatlar askerlikten muaf tutulurken, dehaların bu yüzden vatanlarından mahrum edilmeleri, kavranabilir iş midir?*" (AB/LBG., 173)

kafası dumanlı: Sözlüğümüzde yok. Anlamı 'kafası içkiden veya uyuşturucudan yarı sarhoş, yarı ayık olan kimse' olmalıdır: "*Sabahın sekizinde, yine göbekler şişmiş, kafalar dumanlı, baklava yerd.*" (AB/LBG., 44)

kafası yorul-: Bu deyim de TS'de göremiyoruz. 'Çok çalışmaktan, düşünmekten zihni duracak düzeye gelmek, hiçbir şeyi doğru dürüst düşünememek' anlamında olmalıdır: "*Kafam yoruldu demek, insan beynine iftira atmaktır. Tembelliğe-uyuşukluğa bahane aramaktır. Bu bezginlik kafa yorulmasından değil, ruhun can çekişmesinden kaynaklanır.*" (AB/LBG., 182)

kafasına çök-: TS'de yok. Anlamı 'bir anda etkisini çok şiddetli biçimde göstermek' olmalıdır: "*Yağmur bıçak gibi kesiliyor. Güneş damdan düşer gibi kafamıza çöküyor.*" (AB/U., 34)

kafasına çöreklen-: Anlamının 'kafasına saplanıp kalmak, aklından hiç çıkmamak' olduğunu düşündüğüm bu deyim de TS'de bulunmuyor: "*Akşam oluyor, yıllar önceki bir anı, kafama çörekleniyor.*" (AB/Y., 108)

kafasına tak-: TS'de iç madde olarak bulunmayan bu deyim anlamı 'sürekli düşünmek, devamlı üstünde durmak, sık sık kafasını meşgul etmek, olmalıdır: "*Bir insan bir işi kafasına takmasıydı. Taktı mı, bırak, allem eder kallemler eder, üstesinden gelirdi.*" (OK/VV., 121)

kafasına yığıl-: TS'de bulunmuyor: "*O günlerde, canımı sıkan bir dizi olay kafama yığıldı kaldı.*" (AB/LBG., 88) Anlamı 'hiç zihninden çıkmamak, sürekli sorun olarak düşünmek' olmalıdır.

kafasını kullan-: Örneksiz geçilen bir deyim daha: "*İnsanlar, sürüklenedikleri bu tehlikeli uçurum yolundan, ancak kendi kafalarını daha çok kullanarak uzaklaşabilirler, başka çare yok.*" (AB/LBG., 200)

kafayı işlet-: *TS'de anlamı var, örnek cümlesi yok: "Her iki hâlden de kurtulmanın çaresi, kafayı işleterek doğru yolu gösterebilecek dostlar bulmaktır."* (AB/LBG., 260)

kâğıt düz-: Bu deyim de *TS'de* yer alınıyor. Anlamının 'kâğıt oyununda istediği kâğıtların sırasını gizlice belirlemek' olduğunu düşünüyorum: "*Kâğıt düzmesini, istediği zarı atmasını ona kim öğretti?*" (TDK/H., 46)

kalbini kazan-: 'Birinin sevgisine mazhar olmak, kendisini sevdirmek' anlamına gelen bu deyim de *TS'de* yoktur: "*Daha İstanbul'daki ilk tanışmamızda, kendisini hemen tebrik etmiş, kalbini kazanmıştım.*" (AB/Y., 204)

kalbini temiz tut-: Bu güzel deyim de *TS'de* bulamıyoruz. Anlamının 'hiç kötülük düşünmemek, hep iyilik dilemek' olduğunu söyleyebiliriz: "*Kalbini temiz tutarsan, hiç tehlike olmaz. Sırat köprüsünden kolaylıkla geçersin.*" (AB/LBG., 197)

kan tepesine çık-: (kan) maddesinde iç madde olarak yer almayan bir deyim. Anlamı 'çok sinirlenmek, kızmak, hiddetlenmek' olmalıdır: "*Muzaffer Bey'in kan tepesine çıkmıştı bir kez, bas bas bağıırıyordu.*" (OK/VV., 101)

kanı don-: Örnek cümlesi bulunamayan bir deyim: "*Bu sesler tarif edilemez, notası yazılamaz. Benim dilim bunları anlatmaya yetmiyor, insanın kanı donuyor.*" (AB/Y., 17)

kantarın topuzuyla oynama-: *TS'de* yok. Anlamı mecaz olarak 'adaletten şaşmamak, haklının hakkını teslim etmek'tir: "*Hatır için kantarın topuzuyla oynanmaz; hafiflikten tartı pusulasını saklamak, başkalarının kantarında hafife alınmanın nedeni oluverir...*" (AB/LBG., 140)

kelle koltukta: Bu deyim de *TS'de* bulamıyoruz. Anlamı 'her şeyi göze alarak, canını hiçe sayarak' olmalıdır: "*Bence insanlar, şehirlerde kelle koltukta, her türlü tehlikeye göğüs gererek yaşıyorlar.*" (YK/BO., 67)

kemiğini kemirtme-: *TS'de* bulunmayan bu deyim anlamının 'kendini kötü amaçlar için kullandırmamak, istismar ettirmemek' olduğu kanaatindeyim. Önce olumlu hâli, sonra bu olumsuz alınıyor örneklenmiştir: "*Ben senin gibilere kemiğimi kemirtmem ya, hele şu fırtınayı atlatalım, hayırlısıyla...*" (OK/VV., 246)

kendine yedireme-: Bu deyim iki farklı anlamı *TS'de* yer alıyor. Ancak yazarın verdiği örnek cümle daha değişik bir anlama geliyor. Bu örnek cümle bakarak anlamını 'kendine yakıştıramamak, kendini zavallı göstermemek' diye açıklayabiliriz: "*Ardına dönüp bakmayı kendine yediremediği için, yolda oldubitti, ardına bakmazdı çocukluk.*" (OK/VV., 129)

Kerem'in arpa tarlası gibi yan-: Bu deyim de *TS*'de yok. Anlamının 'büyük felakete uğramak, perişan olmak, çok zarar görmek' olduğu düşünülebilir: "*Güllü, Fellah oğlunu seviyor da bir gün aklına uyup kaçırverirse, Kerem'in arpa tarlası gibi yanmaz mı?*" (OK/VV., 124) Bu deyimle edebiyatımızın ünlü hikâyesi Kerem ile Aslı'nın bir bağlantısı olup olmadığı da araştırılmalıdır.

kılda keramet olsa tabakhaneye nur yağar: Atasözü biçimindeki bu söz de *TS*'de bulunmuyor. Örneğe bakarak anlamının, 'bir şey çok olunca değerli sayılmaz' olduğunu düşünüyorum: "*Kılda keramet olsa tabakhaneye nur yağar. O bıyıklar derhal kesilecek.*" (OK/VV., 112). Deyimle tabakhanelerde deri tabaklanması sırasında kullanılan derilerin kıllarının çokça dökülmesi zımnen irtibatlandırılmıştır.

kılıç: *TS*'de var ancak ayrı bir alt madde olarak (kılıç balığı) maddesine gönderilmelidir: "*Kılıç avına, hatta hikayesine bile, millet susamıştı.*" (YK/DA., 46)

kılıççı: *TS*'de var ama yeni anlam eklenmelidir: "*Kılıççıların avlandığı yerler, iki boğaz arası gemilerin rotası üzerindedir.*" (YK/DA., 49) Anlamı, 'kılıç balığı avcısı' olmalıdır.

kokut-: *TS*'de üç anlam örneksiz olarak aktarılmış. Ancak yazarımızın örneğine baktığımızda yeni bir anlam verme gerektiği ortaya çıkıyor. 'Kokuyu etrafa dağıtmak, saçmak' dördüncü anlam olarak eklenebilir: "*Üstünü başını en pahalı lavantalarla kokutmaktan derin bir haz duyuyordu.*" (YKK/A., 103)

konsorsiyum: *TS*'de var ve yazarımızın cümlesi bunu güzel açıklıyor: "*Her üçü de Berlin'de bir konsorsiyum namına burada su tesisatı taahhüdünü almağa gelmişlerdi.*" (YKK/A., 100)

(birini) kuşa çevir-: Sözlüğümüzde bu deyim bulunmuyor. Anlamı 'birini gülünç duruma sokmak' olmalıdır: "*Bir makas alıp geldi. Zaloğlu'nun koca bıyığını hart hart kesip genç adamı kuşa çevirdi.*" (OK/VV., 112)

kuyruğu balmumuna dön-: Bu deyim de *TS*'de bulunmuyor. Anlamı 'öfkesi geçmek, sessiz sakin bir hâl almak' olmalıdır: "*O, günde temiz bir yüzlük kazansa kuyruğu balmumuna dönerdi ki, tadından yenmezdi, hani...*" (OK/VV., 161)

löp löp yut-: 'Yumuşak yiyecekleri çiğnemedi, hızlı hızlı yemek' anlamına gelen bu deyim için örnek cümle: "*Bu adam ötekilerin başı olmalı, löp löp yutuyor.*" (AB/DMD., 16)

lüp lüp mideye indir-: TS'de bulunmuyor. Anlamı, 'ardı ardına, hiç ara vermeksizin yiyip yutmak' olmalıdır: "Ayının çok obur olduğu yazılıydı. Şimdi o ayı manavın önüne gelse, tablalara saldırsa, elmadır, armuttur, çilektir, eriktir, lüp lüp mideye indirse!" (AB/BNA., 11)

madalyon: TS'de örneksiz geçilen bir madde başına örnek: "Binbaşı Hakkı Bey'in yüzü, akşamın kızıl aydınlığı içinde, tunçtan bir madalyonun ortasındaki profil gibi hissiz ve hareketsiz duruyordu." (YKK/A., 62)

menfaatçi: TS'de var, örneksiz: "Menfaatçi tipleri konuşurken bütün yüzlerde bir memnuniyetsizlik alâmeti belirliyordu." (YKK/A., 184)

mera: TS'de var ancak yazarımızın cümlesindeki anlam değişik. Bu anlam için *dnz*. kısaltmasıyla birlikte şu anlamı verebiliriz: 'Balığın yuvalandığı, bol olarak bulunduğu bölge.' Örnek cümle şudur: "Meralar bozulmasın, ses olup balık ürkmessin diye hep kürekle yükseldikleri kıyıları, sığılıkları çabucak geçip döndüler." (YK/BO., 15)

mesel: TS'deki 2. anlam için bir örnek cümle: "En koyu bir Anadolu şivesiyle konuşmakla kalmıyor, buna kendinden birtakım tabirler, kinayeler ve meseller de katıyordu." (YKK/A., 51)

meşrutî: Örnek cümlesi olarak alınabilir: "Medeni devletler örneğine göre bir hükümet kurmuş; az çok hukuki ve meşrutî temeller üstüne oturtmuştu." (YKK/ZD., 89)

mevzi tut-: (Mevzi)'de iç madde olarak alınması lazım: "Dilenciler de hep burada yerleşip mevzi tutarlardı." (YK/DA., 132) Anlamı, 'önceden gelip uygun yere yerleşmek' olmalıdır.

mübayenet: TS'deki 2. anlama uygun örnek cümle şudur: "Bu iki dışarıklı Türk ailesi arasındaki mübayenetin sebebini bir türlü halledemiyordu." (YKK/A., 44)

ne kızı verir, ne dünürü küstürür: Bu atasözünü de TS'de bulamıyoruz: "Nesine gerekti Halkçılık ya da Demokratlık... İki ortası kalmakla ne kızı verir, ne dünürü küstürürdü." (OK/VV., 117) Anlamının 'orta yolu yeğlemekte yarar vardır' olduğunu düşünüyorum.

nobran: TS'deki anlama uymayan, yeni bir anlam veren yazar, bu örnek cümlesiyle 2. anlamın 'incelikten uzak, zevksiz, çirkin' olması gerektiğini vurguluyor: "İstanbul'u işgal eden yüzbinlerce iğrenç apartman, aynı güzellikten yoksun mantık, aynı nobran anlayışla inşa edilmişti." (AÜ/İH., 229)

safderunluk: TS'de var, örneği yok: "O kadının safderunluğunda, çocukça sözlerinde âdeta sinirlerinin dinlendiğini hissedirdi." (YKK/A., 52)

sağa sola sal-: “Benim adım Kuduz Mehmet. Sebebi mi? Sağa sola salar, mutlaka bir ekmek çıkarırım da ondan.” (DA., 43) ‘Başvurmak’ anlamındadır.

sahtiyan: Açıklayıcı örnek cümle: “Karnı büyüymeye yüz tutmuş ve simasına bir sahtiyan maske sertliği gelmişti.” (YKk/A., 217)

sakal yap-: Bu özel denizcilik terimi de TS’de yok. Anlamı, ‘uzun süre bakımsızlıktan yosunla kaplanmak’ olmalıdır: “Kayığı da yıkadılar; az sakal yapmıştı altı, onu da kumla kazıdılar.” (YK/DA., 357)

sakalının altına gir-: TS’de bulunmayan bu deyimın anlamı ‘(birine) şirin görünerek istediği yöne sürüklemek, yönlendirmek, ne isterse yaptırmak’ olmalıdır: “Şehre indiğin gün, hoşlandığı kitapları al ona, sakalının altına gir.” (OK/VV., 77)

(birini) sulu dereye götürüp susuz getir-: Bu deyimı de TS’de bulamıyoruz: “İstese, Yasin’i değil, onun ağası Muzaffer Bey’i bile sulu dereye götürüp susuz getirirdi.” (OK/VV., 76) Anlamının ‘birine mantıksız da olsa her istediğini yaptırmak’ olduğu düşünülebilir.

su içinde: TS’de masa başı örneğe yer verilmiş: “Satacağı onu hâlli mallı birine; su içinde bir, iki binlik getirirdi.” (OK/VV., 124)

suyla bir: TS’de yok. Anlamı, ‘su seviyesinde olma durumu, suya en yakın durumda’ olmalıdır: “Suyla bir yüklü motor, küpeşteden koca bir dalgayı alıvermişti içeri.” (YK/DA., 153)

suyunu kaybet-: Denizcilikte özel bir anlamı var bu deyimın. Anlamı, ‘her zaman dolaşmaya alıştığı derinlikten yukarı alınan balığın geçici bir zaman sersemlemesidir: “Bir kere hayvanın başı yukarı dönse, beş on kulaç çekince suyunu kaybeder, şişip çatlar, teslim olurdu balık.” (YK/DA., 161)

şaiBELİ: TS’de örnek cümlesi bulunmuyor: “O da babasının şaiBELİ işlere bulaştığını itiraf etti.” (AÜ/İH., 166)

şunun bunun: Bu ikileme de TS’de yer almıyor: Anlamının ‘kim olduğu belirsiz, meçhul kimseler’ olduğunu düşünüyorum: “Şunun bunun teknesinde zıpkıncılık yaparak pay alıyordu.” (YK/DA., 16) Burada geçen (zıpkıncılık) TS içinde var ancak (yap-) fiiliyle kullanılışı yok. Ayrıca TS’deki (payını al-) deyimini örneksiz olarak geçilmiş ve ayrı bir (pay al-) deyimini bulunmuyor.

tevekkülün koyununu kurt yememiş: Bu atasözünü de TS’de bulamıyoruz. Anlamının ‘sabırlı olan kazanır veya Allah’a tevekkül edenin zararı olmaz’ şeklinde açıklanması doğrudur: “Oğlum, yavrum, sabırlı ol. Tevekkülün koyununu kurt yememiş.” (OK/VV., 263)

tire: TS'deki 2. anlam için örnek cümle: “*Bütün dükkanları gezdi, aradı. Siyah ve beyaz tire ile bir nevi kaba ve kurşunî satenden başka bir şey bulamadı.*” (YKK/A., 55)

umduğu dağlara kar yağ-: Sözlüğümüzde bu deyim de bulunmuyor. Anlamının, örnek cümleye bakarak ‘beklentisi boşa çıkmak; amacına, hedefine ulaşmamak’ olduğunu düşünüyorum: “*Umduğu dağlara kar yağar, dayandığı yerler yıkılırsa çekip gideceği bir yer bile yoktu.*” (OK/VV., 293)

yeme-: TS'de (ye-) madde başının 11. anlamı olarak var ancak örnek bulunmuyor: “*Herhâlde benzin yemiyor makine, bakalım karbüratöre benzin geliyor mu?*” (YK/DA., 10)

yuf: TS'de var ama örneği yok. Yazarımızın cümlesi bugünkü şartlarda bile ders alınacak niteliktedir: “*Avrupa medeniyeti. Bu, Avrupa'nın uydurduğu yüz bin yalandan biridir. Yuf bize ki kendimizi bildiğimiz günden beri bu yalana bir nas gibi inanmışız.*” (YKK/A., 46) Buradaki (nas) kelimesinin TS'deki 2. anlamına uygun düştüğü görülüyor, alınması uygun olacaktır.

zaar: Bir halk deyişi olan bu söz, ‘galiba, belki’ anlamındadır: “*Zaar atlayıvermişti hayvanların üzerinden karşıya geçmek için.*” (YK/DA., 133)

Taranan kaynaklar:

AB/BNA., Aydın Boysan, *Bir Namussuz Aranyor*, İstanbul 1990.

AB/DMD., " " , *Devletin Malı Deniz*, İstanbul 1986.

AB/LBG., " " , *Leke Bırakan Gölgele*, İstanbul 1995.

AB/U., " " , *Uzaklardan*, İstanbul 1993.

AB/Y., " " , *Yollarda*, İstanbul 1990.

AÜ/İH., Ahmet Ümit, *İstanbul Hatırası*, İstanbul 2010.

BF/ES., Bedii Faik, *Efendime Söyliye*, İstanbul 1953.

NE/ÖK., Nazlı Eray, *Örümceğin Kitabı*, İstanbul 1998.

OK/VV., Orhan Kemal, *Vukuat Var*, İstanbul 2008.

TDK/H., Tarık Dursun K., *Hasangiller*, İstanbul 1955.

VS/A., Vedat Saygel, *AKBABA Dergisi*, 1.1.1969.

YK/BO., Yaman Koray, *Büyük Orfoz*, İstanbul 2005.

YK/DA., Yaman Koray, *Deniz Ağacı*, İstanbul 1962.

YKK/A., Yakup Kadri Karaosmanoğlu, *Ankara*, İstanbul 1981.

YKK/ZD., " " " , *Zoraki Diplomat*, İstanbul 1984.